

AAN DE RAAD

Agenda: 8-4-2021

Franeker, 8-4-2021

Onderwerp

Sociaal Economisch Actieprogramma gemeente Waadhoeke en gemeente Harlingen

Portefeuillehouder

Wethouder C.M. de Pee

Auteur

Baukje Postma, b.postma@waadhoeke.nl

Samenvatting

Voor u ligt het gezamenlijk sociaaleconomisch actieprogramma van de gemeente Waadhoeke en de gemeente Harlingen. Dit plan is het eindresultaat van een SWOT-analyse naar de sociaal economische structuur van de regio en is tot stand gebracht middels diverse sessies waaraan belangrijke stakeholders uit het onderwijs, bedrijfsleven en overheid een bijdrage hebben geleverd. Duidelijk is geworden waar in onze regio de kansen liggen en welke opgaven ons te wachten staan. Het plan is een koersdocument voor de komende tien tot vijftien jaar en geeft met vier geformuleerde programmalijnen en elf concreet omschreven businesscases richting aan om de economische structuur te versterken. Een programmteam is nu aan de slag om tot een uitvoeringsprogramma te komen voor de komende twee jaar.

Voorstel

1. De inhoud van het sociaaleconomisch actieprogramma vast te stellen.
2. Het plan van aanpak programmteam als basis te nemen voor de verdere uitwerking tot een eerste uitvoeringsplan voor de komende twee jaar.

Inleiding

In 2020 hebben Harlingen en Waadhoeke de sociaaleconomische situatie middels een SWOT in kaart gebracht. De SWOT werd uitgevoerd onder begeleiding van een klankbordgroep met vertegenwoordigers van ondernemersverenigingen, het onderwijs, de beide gemeenten en de dienst SOZawe en gevoed met inbreng van talloze ondernemers en stakeholders uit het onderwijs.

Uit de SWOT blijkt dat onze regio economisch gezien laag scoort ten opzichte van vergelijkbare regio's. Ons BRP (Bruto Regionaal Product) is per inwoner relatief laag vanwege een laag weerstandvermogen, een beperkt innovatief vermogen en een relatief laag opleidingsniveau. Bovendien is er de komende jaren een flinke vervangingsvraag in arbeid.

De klankbordgroep is vervolgens, weer samen met diverse betrokken partijen, aan de slag gegaan om de knelpunten aan te pakken en heeft een sociaaleconomisch actieprogramma voor de komende 10-15 jaar opgesteld. Dit programma ligt nu voor.

Door inzet op de stuwende clusters agrifood, maritiem, schone energie, toerisme en recreatie, maakindustrie en bouw is het mogelijk de economische structuur te versterken en de knelpunten aan te pakken. Hierdoor is voor onze regio een groeipotentie mogelijk van 22% van het BRP. Vanwege de coronacrisis is, uitgaande van scenario's van het CPB, de verwachting dat de maximale groeipotentie van de economie met enige vertraging bereikt wordt in 2033-2036. Daarbij is het nodig om in te zetten om (1) te innoveren, (2) talenten te behouden en aan te trekken, (3) het woon- vestigingsklimaat te versterken en (4) slimmer samen te werken. Deze programmalijnen met daaronder 11 geformuleerde businesscases vormen de basis van het actieprogramma met als doel het versterken van de economische structuur.

Met de structuurversterking willen we een positieve ontwikkeling op gang brengen in beide gemeenten. Het gaat daarbij niet alleen om de vitaliteit van de economie, maar ook om het leveren van een bijdrage aan een gezonde, duurzame en aantrekkelijke leefomgeving. Daarmee is het actieprogramma geen luxe maar een noodzaak en topprioriteit om de regio weerbaar en vitaal te houden. Bovendien is in het licht van de coronacrisis het versterken van de economie een nóg grotere prioriteit geworden. Daarbij kijken we vooral door het oog van de brede welvaart. Het gaat daarbij hoe we een positieve impact op mens, maatschappij en milieu kunnen hebben.

Een programmateam van drie personen, bestaande uit een vertegenwoordigers uit het onderwijs, bedrijfsleven en overheid, is onlangs gestart met de voorbereiding van het uitvoeringsplan. Gekeken wordt welke van de businesscases er als eerste opgepakt kunnen worden en waarmee een vliegende start kan worden gemaakt. In juni wordt aan de Raden dit uitvoeringsprogramma gepresenteerd met een doorlooptijd van in eerste instantie twee jaar.

Beoogd (meetbaar) effect

Het sociaaleconomisch actieprogramma wordt de economische agenda voor de komende 10 – 15 jaar met als doel een groei van 22% van het Bruto Regionaal Product.

Motivering

Argumenten

1.1 Met het sociaaleconomisch actieprogramma bereiken we de strategische doelen die beide gemeenten voor ogen hebben rond het versterken van de economische structuur.

In Waadhoeke zijn de strategische doelen vastgesteld in het programma Ontwikkelperspectief. Met ontwikkellijn A: Waadhoeke – In positie en krachtig in de regio willen we:

- Bedrijfsnetwerken faciliteren op het terrein van kennis en innovatie
- Succesfactoren van onze “topbedrijven” opsporen en inzetten
- Groeisectoren van de toekomst vroegtijdig en optimaal faciliteren
- Onze economische centra aantrekkelijk houden
- Regionale samenwerking als multiplier inzetten

Kijken we naar de vier programmalijnen en de elf businesscases van het sociaaleconomisch actieprogramma (*bijlage 1*), dan komen nagenoeg alle doelen uitgewerkt terug in het plan.

De inhoud is kort samengevat als volgt:

Programmalijn 1: Innovatie en Ondernemerschap:
<i>1a. Kennismakelaars:</i> het aanstellen van kennismakelaars om nieuwe verbindingen tussen ondernemers te leggen, samenwerkingen aan te jagen en daarmee innovatie te stimuleren.
<i>1b. Innovatietafels:</i> het oprichten van innovatietafels, waar ondernemers samen kunnen komen om hun innovatieve ideeën vorm te geven om ze vervolgens door te ontwikkelen naar toepassingen.
<i>2. Ondernemers mentorprogramma:</i> (jonge) mensen inspireren om een onderneming te starten of deze door te ontwikkelen.
<i>3. Maritieme hub:</i> het oprichten van een maritieme campus om een betere samenwerking tussen de overheid, het onderwijs en het bedrijfsleven te stimuleren. Focus: robotisering, automatisering en verduurzaming.
<i>4. Agrifood hub:</i> het oprichten van een Agrifood hub om samen te werken en te clusteren waardoor de arbeidsparticipatie wordt verhoogt en de uitstroom van talent vermindert.

Programmalijn 2: Onderwijs en Arbeidsmarkt
<i>5a. Leren en werken in je eigen omgeving:</i> het lopende project uitbreiden naar herintreders, zij-instromers, statushouders en nieuwkomers op de arbeidsmarkt.
<i>5b. Ervaren kracht:</i> coaching trajecten waarbij ervaren en nieuwe werknemers kennis en ervaring kunnen uitwisselen.
<i>6a. Werkcarroussels:</i> een gezamenlijke arbeidspool oprichten waar potentiële werknemers en werkgevers elkaar ontmoeten en kennis met elkaar kunnen maken.
<i>6b. Verbeterplan arbeidsmigranten:</i> het aanbieden van taallessen, scholing en betere huisvesting aan arbeidsmigranten om talenten voor de regio te behouden.

7. <i>Academie van Franeker</i> : onderzoeken of de Academie kan uitbreiden met onderwijsmogelijkheden voor het aanbieden van hoger onderwijs: het uitvoeren van wetenschappelijk onderzoek en het organiseren van learning communities.
--

Programmalijn 3: Versterken woon-en vestigingsklimaat
--

8. <i>Acquisitiestrategie en modernisering bedrijventerrein</i> : met een gerichte acquisitiestrategie voor de maakindustrie en de maritieme sector het bedrijfsleven op de kaart zetten voor potentiële bedrijven.

9. <i>Regiomarketing en behoefteonderzoek</i> : het opzetten van een marketingcampagne rond de kracht en identiteit van de regio om zodoende aan de vraag aan personeel te voldoen en de regio vitaal te houden.
--

10. <i>Klankbord woon-en vestigingsklimaat</i> : opzetten van een klankbordgroep bestaande uit vertegenwoordigers van ondernemers, onderwijsinstellingen en gemeenten die zich richt op huisvestingsvraagstukken en op de bereikbaarheid en de voorzieningen van onze regio.
--

Programmalijn 4: Slimmer Samenwerken

11. <i>Governance</i> : het samenstellen van een Economic Board om de samenwerking te verbeteren en te intensiveren door gezamenlijke initiatieven te ondersteunen waarbij ook de verbinding wordt gezocht met partijen van buiten de regio.
--

1.2 Het sociaaleconomisch actieprogramma geeft voor alle betrokken partijen een stevige koers aan en een duidelijke agenda van waar de komende periode aan gewerkt wordt.

Overheden, onderwijspartijen en ondernemers verbinden zich gezamenlijk aan de opgaven. Hierdoor ontstaat synergie, verbinding en werken we aan gezamenlijke doelen wat de regio ten goede komt.

1.3 Het werken aan een sociaal economisch actieprogramma helpt bij het positioneren van onze regio richting provincie, rijk en Europa.

De F4 gemeenten werken al samen. Ook de regio Noordoost heeft een economische agenda. De regio Noordwest middels dit actieprogramma nu ook. Hierdoor kunnen we tijdig aanhaken op ontwikkelingen als de Lelylijn en hebben we ons huiswerk af voor mogelijke financieringsbronnen vanuit provincie, rijk en Europa. Dit geeft ons kans om tijdig in te stappen en niet achter te blijven.

2.1 Op deze wijze kan met een goede start worden begonnen.

Het actieprogramma zal niet in één keer worden uitgevoerd maar geeft koers voor de komende jaren. Het is nodig om de businesscases samen met vertegenwoordigers uit het onderwijs en bedrijfsleven verder uit te werken, bij te schaven, te prioriteren en daarbij financieringsbronnen te vinden. Dit gaat het programmateam (bestaande uit een vertegenwoordiger van het onderwijs, bedrijfsleven en overheid) oppakken en zij hebben daarvoor een plan van aanpak gemaakt (*bijlage 2*).

We willen bovendien met monitoring het programma gedurende de periode regelmatig actualiseren en waar nodig bijsturen. Een eerste uitvoeringsplan zal rond juni 2021 gereed zijn en geldt voor een periode van twee jaar.

Kantttekeningen

Geen.

Analyse

In het sociaaleconomisch actieprogramma staan veel relevante cijfers gepresenteerd die uit de SWOT-analyse naar voren zijn gekomen. In het programma worden aanbevelingen gedaan waarbij belangrijke ontwikkelingen en trends zijn meegenomen.

Alternatieven

N.v.t.

Vervolg

Het sociaaleconomisch actieprogramma is een leidraad voor de komende tien tot vijftien jaar, maar het hele programma wordt opgedeeld in fases. Zo zal het programmateam in juni een concretisering van het actieplan aan Colleges en Raden presenteren voor de komende twee jaar. Dit uitvoeringsplan gaat inzicht geven in:

- hoe de organisatie straks is opgebouwd,
- welke partijen er bij betrokken worden,
- met welke businesscases er gestart wordt,
- wat de budgettering is voor de komende twee jaar en
- welke resultaten er verwacht mogen worden.

Vervolgens zal er na een periode van twee jaar schaven aan het uitvoeringsplan, monitoring en evalueren, er opnieuw een uitvoeringsplan worden gemaakt voor een bepaalde periode.

De uitwerking van het sociaaleconomisch actieprogramma is en blijft een organisch proces.

Inwonersparticipatie

Voor de SWOT-analyse die als basis heeft gediend voor het sociaaleconomisch actieprogramma, hebben alle ondernemers en overige stakeholders van de gemeente Waadhoeke en Harlingen een enquête ontvangen. Vervolgens zijn er diverse sessies georganiseerd voor de klankbordgroep, kerngroepen en focusgroepen waarmee ruim zeventig personen annex zijn geweest. Dit waren ondernemers, mensen uit het onderwijs, vertegenwoordigers uit overige organisaties en overheid.

Communicatie

De resultaten van de SWOT-analyse zijn gepresenteerd middels een webinar. Het programmateam gaat nu werken aan de naam van de organisatie, het verkennen van een mogelijkheid tot een digitaal platform en voorbereidingen treffen voor een webinar in juni waarin de start van het uitvoeringsplan centraal komt te staan. Met de

communicatieafdelingen van beide gemeenten zal een plan uitgewerkt worden waarbij er richtbaarheid gegeven wordt aan het sociaaleconomisch actieprogramma en het programmateam. Het uiteindelijke resultaat moet zijn dat alle potentiële betrokkenen uit het veld van onderwijs, ondernemers of overheid op de hoogte zijn van het programma en de doelen.

Financiën

Met het vaststellen van dit sociaaleconomisch actieplan worden nu nog geen financiële middelen gevraagd. Dit komt aan de orde bij het vaststellen van het 1^e uitvoeringsplan in juni 2021 voor een periode van twee jaar.

De totale investering van het plan heeft een looptijd tien tot vijftien jaar. Het plan is een samenwerking tussen, en investering van, diverse partijen uit het onderwijs, bedrijfsleven en overheid. Als gemeenten gaan we ons ook inzetten om in aanmerking te komen voor (subsidie) regelingen vanuit provincie, rijk en Europa.

Juridisch kader

Gemeentewet.

Bijlagen

Bijlage 1: Sociaal Economisch Actieprogramma (Corsanummer: 21.201131)

Bijlage 2: Plan van Aanpak Programmateam (Corsanummer: 21.102561)

Burgemeester en wethouders van Waadhoeke

, burgemeester

, secretaris

NR.: 21.201132

De raad van de gemeente Waadhoeke

Gezien het voorstel van het college van burgemeester en wethouders van Waadhoeke van 5-3-2021;

B E S L U I T

1. De inhoud van het sociaaleconomisch actieprogramma vast te stellen.
2. Het plan van aanpak programmateam als basis te nemen voor de verdere uitwerking tot een eerste uitvoeringsplan voor de komende twee jaar.

Aldus vastgesteld in de openbare
raadsvergadering van 8-4-2021,

, voorzitter

, griffier

Dit document is digitaal ondertekend.